

21 نوامبر 2021

داکتر سید عبدالله کاظم

بررسی دلایل شکست امریکا در افغانستان

یک خبر مهم و دلچسپ، اما بزعم ضرب المثل معروف "حنای بعد از عید" که بیشتر به درد تاریخ نویسان و تحلیلگران سیاسی میخورد، ولی درد ها و مصیبت های وارده بر ملت افغانستان را مداوا نمیکند. کاش این بررسی ها را کانگرس امریکا از اول مورد تدقیق قرار میداد تا از این فاجعه جلوگیری می شد. باز هم تحقیق پیرامون این موضوع ولو که به گذشته اثری ندارد، اما برای آینده د تجارب حاصله از این بررسی میتواند برای سیاسیون امریکا یک درس خوب باشد تا بار دیگر اشتباهات گذشته را تکرار نکنند و با سرنوشت یک ملت مظلوم که طی چهار دهه همه دارد و ندارد خود را از دست داده و هزارها هزار کشته و ملیونها نفر مهاجر در دیار غربت شده و همه قربانی اقدامات ناعاقبت اندیشانه سیاسیون داخلی و خارجی گردیده اند، بازی ننمایند.

اما قبل از آنکه خبر و تبصره بی بی سی را در مورد تصمیم اعضای کانگرس امریکا راجع به بررسی دلایل شکست آن کشور در افغانستان و تعیین یک کمسیون حقیقت یاب در زمینه را تقدیم دارم، لازم است به یک مصاحبه جنجال برانگیز بین آقای داکتر نعیم سخنگوی طالبان در دوحه و پوهاند فیض الله جلال استاد پوهنتون کابل که در تلویزیون طلوع صورت گرفت، مختصر اشاره کنم:

در این مصاحبه اتکای گفته های داکتر نعیم (سخنگوی طالبان در دوحه) بر مبنای موافقتنامه دوحه بین امریکا و طالبان استوار بود، در حالیکه دولت افغانستان نه شریک در این موافقتنامه بوده و نه دقیقاً از محتوای آن قبلاً اطلاع داشته است و این موافقتنامه در غیاب دولت افغانستان بین دو طرف امضا شده است. لذا برای دولت جمهوری افغانستان محتوای این موافقتنامه به هیچ وجه الزام آور نبوده است تا بدان پابندی داشته باشد. در عین زمان امریکا وقتی با امضای چنین موافقتنامه میخواست اشرف غنی را از مقام برکنار کند و حکومت گویا مشارکتی را در افغانستان بسازد، آیا فکر نکرده بود که افغانستان دارای قانون اساسی است که حتی خود امریکائی ها در تسوید، تدوین و تصویب آن در لویه جرگه 2004 نقش فعال و رهبری کننده داشتند، چطور که به یکبارگی خواستند بر کارکردهای خود خط بطلان کشیده و ماواری قانون اساسی حکومتی که بر طبق آن (ولو با تقلب) به وجود آمده بود، در غیاب رأی و نظر مردم کشور یک حکومت "گاو - شتر - پلنگ" را به وسیله فشار و تهدید بر دولت افغانستان تحمیل کنند؟ آیا اینکار را میتوان با موازین قبول شده بین المللی سازگار دانست، بخصوص از جانب کشوری که خود را مهد دموکراسی و حقوق بشر میداند، مگر آنکه آنرا تحمیل اراده بیرون بر سرنوشت یک ملت و یک کشور دانست؟

تا هنوز هم از نظر مشروعیت این خلاء وجود دارد، چون قانون اساسی افغانستان تا حال رسماً نافذ محسوب میشود و الغای و تعدیل آن تا هنوز رسمیت پیدا نکرده است. این موضوع از نظر حقوقی جان مطلب است که متأسفانه هم طالبان و هم امریکا از آن طفره میروند. اشاره نماینده جدید امریکا برای افغانستان که آنها حکومتی را که بزور آمده باشد، به رسمیت نمی شناسند، به همین مبنای استوار است، ولی باید خود امریکائی ها اعتراف کنند که عامل ایجاد همچو حکومت خود آنها و تصامیم

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

عجولانه و ناعاقبت اندیشانه آنها میباشد که هم افغانستان و هم کشور خود را دچار این مشکل ساخته اند و امروز برای حل آن در حال دست و پا زدن در مرداب مصیبت میباشند. چرا کاری کند عاقل که باز آرد پشیمانی! تعجب آنست که چگونه یک شخص شیطان صفت به نمایندگی از این کشور بزرگ توانست دستگاه سیاسی امریکا را در مورد افغانستان به بیراهه بکشاند؟

این بار اول نیست که به این مشکل اشاره میکنم، بلکه از روز امضای موافقتنامه دوحه و تقویه موقف طالبان و درعین زمان تضعیف موقف حکومت افغانستان بوسیله امریکا بارها و بارها این موضوع را مطرح کرده ام که متأسفانه کسی به آن توجه نکرده است و هنوز هم امریکا و دیگر کشورهای بزرگ جهان به شمول همسایه های افغانستان از تشکیل حکومت مشارکتی در افغانستان حمایت میکنند. آنها هنوز هم ب فکر این استند که با تشکیل چنین حکومت تعدادی از نوکران خود را که هر یک در طول این سالها امتحان خود را داده اند، شریک قدرت سازند و از انطریق در آن تنور گرم نان خود را بپزند. این کشورها و نیز تعدادی از بهره جویان افغان این نوع حکومت هیچگاه در ماهیت و امکان تشکیل آن از بین گروه های غیرمتجانس و سیاه کار گذشته طرح عملی و مقتضی با شرایط جاری کشور را ارائه نکرده اند تا متضمن صلح و ثبات و رهائی از مصیبت جاری باشد. آیا امریکا نمیدانست که طالبان همان طالبان گذشته اند و تغییری نکرده اند؟ امروز اعلامیه جدید آنها مبنی قیود بیشتر برزنان که از طرف وزیر امریالمعروف ونهی عن المنکر آنها رسماً اعلان گردیده است، بیانگر این حقیقت است.

امریکائی ها خواستند خروج قوای خود را با تشکیل یک حکومت "گاو- شتر- پلنگ" در راس ان طالبان زیر نام "حکومت مشارکتی" بینی خمیری برای خروج گویا موفقانه قوای خود از افغانستان بسازند، اما بی خبر از آنکه با فرار اشرف غنی این همه رؤیا ها یک شبه برهم خورد و جای آنرا برای امریکا یک شکست تاریخی و برای افغانستان و مردم آن یک مصیبت بزرگ گرفت که آینده آن بسیار تاریک و پر از اضطراب است.

اینک گزارش بی بی سی (فارسی/دري) - مورخ 21 نوامبر 2021 را تقدیم میدارم و امیدوارم که این اقدام کانگرس با ملاحظه واقعبیت های عینی قضیه و رعایت جوانب مختلف آن هرچه زودتر عملی شود و نتیجه ان رسماً اعلام گردد تا مردم افغانستان و جهان از آن آگاهی یابند.

متن گزارش:

«اعضای کنگره آمریکا برای بررسی دلایل شکست در افغانستان، پیشنهاد ایجاد کمیسیون حقیقت‌یاب داده‌اند

اعضای کنگره آمریکا می‌خواهند به اعماق دلایل شکست در افغانستان دست یابند

به نوشته نشریه آمریکایی "هیل" اعضای کنگره ایالات متحده با پیشنهاد لایحه‌ای مبنی بر ایجاد یک کمیسیون حقیقت‌یاب می‌خواهند تا تمامی فعالیت‌های نظامی، اطلاعاتی، توسعه‌ای و دیپلماتیک ایالات متحده آمریکا در مورد افغانستان، از ۱۱ سپتامبر تا سقوط کابل در ماه اگست سال روان را مورد بررسی دقیق و بی‌طرفانه قرار بدهد.

هدف از این اقدام یافتن عوامل شکست آمریکا در افغانستان و شناسایی عوامل سقوط این کشور بدست طالبان خوانده شده است تا به قول این نشریه موضوعات مبهم شناسایی و برای مردم آمریکا و افغانستان بازگو شود.

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

به نقل از این نشریه، مسئولیت اساسی این کمیسیون یافتن پاسخ در مورد پرسش‌هایی است که سرنوشت سیاسی افغانستان را تعیین کرد و در نهایت به شکست انجامید: پرسش‌هایی در مورد مقصرین اصلی، عدم حضور و دعوت از طالبان در کنفرانس ۲۰۰۱ بن، تعویض نقش محمد ظاهر شاه در کنفرانس بن ۲۰۰۱، مداخله آمریکا در انتخابات‌های ریاست جمهوری افغانستان و حمایت از "انتصاب" مجدد آقای کرزی و اشرف غنی در قدرت.

"هیل" نوشته اعضای مجلس نمایندگان و سنای ایالات متحده، از کمیسیون می‌خواهند تا دریابد که چه کسانی و چرا از این سیاست‌ها حمایت کردند؟ مداخله ایالات متحده در انتخابات‌های ریاست جمهوری افغانستان چه تاثیری بر تدوین رویدادهای بعدی افغانستان داشت و ارزش تبلیغاتی برنامه‌های ایالات متحده برای طالبان چه بود؟

نشریه هیل نوشته است که تا هنوز شمار اعضای این کمیسیون پر هزینه روشن نشده است اما هدف از ایجاد آن روشن است، "بررسی عمومی در مورد چگونگی و چرایی شکست پروژه ایالات متحده در افغانستان". چرا ایالات متحده آمریکا پیش از سقوط کابل اصرار نکرد که دولت کابل در مذاکرات دوحه با طالبان بپیوندد، آیا ایالات متحده هیچ گزینه دیگری برای تحت فشار قرار دادن طالبان در صورت امتناع از معامله با کابل داشت؟ اگر چنین است، چرا از آنها استفاده نشد؟

کنگره آمریکا نه تنها به دنبال پاسخ‌های درست در این مورد است بلکه در عین حال به تحقیق در مورد استراتژی آمریکا پس از قتل اسامه بن لادن و دریافت رقم دقیق هزینه‌های هنگفت مالی نیروهای هوایی، زمینی و دریایی آمریکا نیز هست، اقداماتی که برای مبارزه با تروریسم در منطقه و داخل افغانستان قرار بود انجام شود.

بر اساس این گزارش مجلس نمایندگان و سنای آمریکا می‌خواهند بدانند که هزینه دقیق جنگ افغانستان چقدر مقدار دلار بوده است، ظرفیت نظامی آمریکا که در دست طالبان قرار گرفته که به نقل این نشریه به توانایی نظامی طالبان و سایر گروه‌های افراطی در افغانستان و منطقه کمک کرده، تا چه حدی بوده است، آیا مقامات دولت سابق افغانستان تجهیزات آمریکایی را به طالبان فروخته‌اند و یا به آن‌ها تحویل داده‌اند و چه تعداد از این مقامات در داخل آمریکا زندگی می‌کنند؟

اعضای مجلس نمایندگان و سنای ایالات متحده همچنین خواستار دریافت رقم دقیق تلفات انسانی در جنگ بیست ساله آمریکا در افغانستان شده و تمامی گزارش‌هایی را که بیشتر در مورد شمار نیروهای ارتش افغانستان، قراردادهای و آمادگی نیروهای افغان برای جنگ در برابر طالبان منتشر بود را، قابل بررسی مجدد خوانده‌اند.

فساد، عدم پیش‌بینی سقوط سریع کابل از سوی منابع اطلاعاتی آمریکا، مأموریت ناقص تخلیه، ماهیت همکاری دولت ایالات متحده با استخبارات پاکستان که گفته می‌شود حامی سراج‌الدین حقانی و شبکه حقانی است از دیگر مواردی است که بر اساس گزارش نشریه "هیل" کمیسیون جدید حقیقت یاب آمریکایی باید پاسخ آن را روشن کند.

اعضای مجلس نمایندگان و سنای ایالات متحده آمریکا گفته‌اند مردم افغانستان و مالیات‌دهندگان آمریکایی حق دارند بدانند که مقامات بنام آن‌ها در افغانستان چه کاری انجام دادند که منجر به شکست آمریکا در این کشور شد؟»

د پاڼو شميره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ